

Natuurwandelroute nationaal park DRENTS-FRIESE WOLD "DIEVER - DIEVERDER ZAND - BERKENHEUVEL"

Nodig: waterdicht schoeisel met profielzool, een waterdichte zitlap (om ergens te gaan schaften), uw kijker, appeltje & reep chocola of boterham, desgewenst wat drinken (onderweg is niets te halen of te krijgen). Duur: 2 uur lopen, excl. rustpauze onderweg.

- 1- **Begin bij VVV-informatiecentrum op de Brink te Diever**, na uw 'startbekertje' koffie daar Klinkerpad langs ingang begraafplaats volgen, dan linksom weg met fietspad volgen vòòr houten hek langs. Eiken langs de weg, beuken op 't kerkhof. Struiken: hulst, meidoorn, vlier, sleedoorn. Rechts een heg van 'peterselievlier'. Allerlei zangvogels rondom: fitis, tiftjaf, mezensoorten, zanglijster, roodborstje, boomklever. Verderop schetteren eksters. Boerenwormkruid in de berm.
- 2- Kruising met **Steenakkerweg oversteken**, de **Groningerweg** in naar 't hunebed. U loopt op een oeroude verbindingroute door het Drentse land. Links ligt de **Hezenes, lichtglooiend cultuurland** van hoge ouderdom. Als u achterom kijkt, ziet u Diever als één groot bos liggen!
- 3- Het hunebed van Diever staat als **'Rijkshunebed nr. D LII'** te boek. De linkerdeksteen wil, volgens een verhaal, al duizenden jaren geleidelijk opschuiven richting dorpscentrum. Klinkerweg verder volgen, langs meidoornheg ('haogedoorn' in dialect) met veel vogeltjes.
- 4- Linksaf zandweg in, rode paaltjesroute volgen het bos in. Links een crosscircuit door het zand met 'brugje op het droge'. Grote dode boom met platte tonderzwammen erop. Verderop een stevige kamperfoelie-'liaan' in een den.
- 5- Mooie spechtenbomen in de buurt van **landgoed 'de Hezenberg'**. Zandweg blijven volgen op zoek naar 't volgende rode paaltje, langs bospercelen met Hemlock-, Douglas- en fijnspar.
- 6- Op driesprong vóór een eikentelgenbos, rechtsaf rode paaltjesroute volgen. Nu door gevarieerd bos waar de heuveltjes, de vroegere zandduinen, nadrukkelijk aanwezig zijn. Tweehonderd jaar geleden lag ten Noorden van Diever een uitgestrekte zandwoestenij met veel stuifduinen, die niet in toom te houden waren. Nu, met al dat bos er op, wèl.
- 7- De route kruist grote **zandweg (Haarweg)**. Oversteken en rode paaltjesroute volgen, nu in het gebied van Staatsbosbeheer. Eerste stukje is ruiterspad en wandelpad tegelijk. Waar ruiterspad linksaf gaat, volgen wij 't rode paaltjespad verder. Hier ongeveer ziet u de eerste kraaiheide onder de dennen verschijnen. Het pad slingert wat en ineens beklimt u een hoog duin, waarop een grote dennenboom die 'hoog op de poten' staat. 't Is echt een 'fotomodel'..
- 8- Bergje af, paaltjesroute verder rechtsaf vervolgen. Bij volgende driesprong pad naar links volgen. Af en toe wat kleine, kwarrige eiken (schrale bodem) en wat kamperfoelie
- 9- Weer een kruising met zandweg oversteken (rode paaltjesroute gaat linksaf). Wij gaan dus rechtdoor. Dennenbos wordt wat opener, met meer kraaiheidevelden en nu komt ook de struikheide in beeld. Struikheide heeft meer 'licht en lucht' nodig.
- 10- Zandweg volgen en kruising oversteken. In 't dennenbos nu een vreemde ondergroei van - naar het lijkt - getopte lariksen (bosvak 307). Verzin er uw eigen verhaal bij.
- 11- Op volgende kruising linksaf, om bosvak 308 heen (nummer in gele verf op boom). U loopt op de **Kampweg**, in westelijke richting. Vlaamse gaaien waarschuwen dat u er aankomt. Hier en daar staat een Juniperus in het open dennenbos met ondergroei van kraaiheide. Kraaiheide kan klimmen, om hindernissen (trachten) te overgroeien. U ziet het bij boomstobben.
- 12- Weg maakt rechterbocht bij een lage vlakke, omringd door beboste duinenrij. Na die bocht naar links op een soort driesprong. Daarachter ligt een uitgestoven laagte tot op het ondoorlatende keileem. 's Winters altijd nat, 's zomers een soppig veldje met dopheide en kruipwilg. Verderop kruisen we een ruiterroute. Langs ons pad hebben de jonge eikenstammetjes groene sokjes van mos.

- 13- Op driesprong naar links, waar meteen een prachtig vertakte en bemoste eik uw aandacht trekt (de **'Eik met de Honderd Takken'**). Mezen en buizerds maken het hier wat drukker. Zijpaadjes negeren, grote zandweg volgen.
- 14- Voorbij een drielingden en een tweelingek, blinkt links het **open zand van de 'Witte Bergen'**. Toch is men hier in 1895 al begonnen met het temmen van de verschrikkelijke stuifwoestenij **'Dieverderzand'** door bosaanleg. U nadert nu de **Bosweg**, de verkeersweg Diever-Wateren.
- 15- Klinkerweg met zorg oversteken (autoverkeer). Iets naar links gaan, om een oude kwarrige eik heen, en dan het klaphekje door. U bent in het begraasd **bosgebied 'Berkenheuvel'**. Blauwe paaltjesroute linksaf volgen (voor 't bankje langs).
- 16- Eerste schuine karrenpad rechts in, blauwe paaltjesroute verlaten. In dit gebied zijn tijdens de routeverkenning een aantal reeën gezien. De vierkante gaten langs het pad zijn gekomen door zandgraverij. Op viersprong rechtdoor, sloot aan linkerhand houden. Verderop ontwaart u weer wat begroeide duinen (dit **landgoed** heet ook **'Berk & Heuvel'**). Hoofdpad volgen, ander klaphekje door en linksaf blauwe paaltjesroute weer volgen.
- 17- Waar particulier grondbezit begint (bordje BV Berkenheuvel), is nog klassieke bosaanleg te zien. Blauwe paaltjes blijven volgen.
- 18- Op kruising met rododendrons en lariks rechtdoor. Nu de blauwe paaltjes verder negeren. De laan wordt gevormd door Amerikaanse eiken, waarbij weer mooie spechtenbomen. In de achterliggende sparrenopstand zijn het gehele jaar zwartkopmezen en goudhaantjes te horen.
- 19- Op een T-kruising met grote spar (met veel hars), eik en den, linksaf. (Hier komt de **Noordes** van Diever even in het zicht). Woningen en eerste lantaarnpaal voorbij, weg volgen tot u - naast het restaurant Berkenheuvel - op de klinkerweg (Bosweg) komt.
- 20- Straat oversteken en aan de overkant rechtsaf op fietspad uw weg naar Diever vervolgen. Hier maken een stel opgewekte boomklevers hun aanwezigheid kenbaar. Bij de bebouwde kom hippen witte kwikstaarten in de wei. U passeert het voormalige tolhuis en op het laatste stukje bij de wal links staan enkele zeer oude vlierstruiken. Naar oud gebruik wordt hier ook tuinafval neergeworpen, zodat u met name in 't voorjaar allerlei bolgewassen ziet ontluiken.
- 21- Het oorlogsmonument voorbij en u bent terug bij het **VVV-Infocentrum** van het nationaal park. in Diever. Met versie koffie 'uit de kast' en een glimlach van de VVV-medewerkers.

(verkend & gelopen op 8 april Jan & Annelies Tuttel; gecontroleerd op 11 januari 2002)